

[Hem](#) > ... > [Hitta Rätt Person](#) > [Typer Av Juristyrken](#) > [Belgien](#)

Typer av juristyrken

Innehåll inlagt av

Belgien

Belgien

Här får du en överblick över juristyrkena i Belgien.

Juristyrken – inledning

I detta avsnitt finns information om olika juristyrken i Belgien som

- åklagare,
- domare,
- advokater,
- notarier, och
- exekutionsbiträden.

Åklagare

Organisation

Åklagarmyndigheten (*ministère public/openbaar ministerie* eller *parquet/parket*), vars huvuduppgift är att väcka åtal (se nedan), består av jurister som utbildat sig till *magistrats/magistraten* och som utför åklagaruppgifter vid den domstol där de tjänstgör.

På domkrets nivå (*arrondissement judiciaire/gerechtigd arrondissement*) utövar den kungliga åklagaren (*procureur du Roi/procureur des Konings*), biträdd av en 1:e ställföreträdare (*premiers substituts/eerste substituten*) och ställföreträdare (*substituts/subsituten*), åklagarämbetet inför distriktsdomstolen (*tribunal de première instance/rechtbank van eerste aanleg*), och även i den ungdomsavdelning (*tribunal de la jeunesse/jeugdrechtbank*) som hör under distriktsdomstolen. Motsvarande gäller vid polisdomstolen (*tribunal de police/politierechtbank*) och handelsdomstolen (*tribunal de commerce/handelsrechtbank*) i den berörda domkretsen.

Vid arbetsdomstolarna (*tribunaux de travail/arbeidsrechtbanken*) utövas åklagarämbetet av s.k. auditörer (*auditeur du travail/arbeidsauditeur*), som biträds av ställföreträdare och i förekommande fall en 1:e ställföreträdare. Dessa utövar samma funktion vid distriktsdomstolens brottmålsavdelning (*tribunal correctionnel/correctionele rechtbank*) och polisdomstolarna i mål som omfattas av deras behörighet.

Vid appellationsdomstolarna (*cour d'appel/hof van beroep*) och arbetsöverdomstolarna (*cour du travail/arbeidshof*) utövas åklagarämbetet av den allmänna åklagaren (*procureur général/procureur-generaal*), som leder appellationsdomstolens åklagarmyndighet (*parquet général/parket-generaal*) och motsvarande organ vid arbetsdomstolen (*auditorat général/arbeidsauditoraats-generaal*). Vid appellationsdomstolen biträds den allmänna åklagaren av en förste generaladvokat (*premier avocat-général/eerste advocaat-generaal*), generaladvokater (*avocats-généraux/advocaten-generaal*) och förste ställföreträdare (*substituts généraux/substituten-generaal*). Vid arbetsdomstolen biträds auditören på samma sätt av en förste generaladvokat, generaladvokater och en förste ställföreträdare.

Vid kassationsdomstolen (*Cour de cassation/Hof van cassatie*) utövas åklagarämbetet av kassationsdomstolens allmänna åklagare, som biträds av en förste generaladvokat och av generaladvokater. Även om terminologi och

beteckningar är desamma, är åklagarmyndighetens roll en helt annan vid kassationsdomstolen. Kassationsdomstolen prövar nämligen inte ärenden i sak, utan kontrollerar om det rättsliga förfarandet skett enligt lagen och rättegångsreglerna.

Åklagarmyndigheten är oavhängig i utövandet av sin uppgift att bedriva undersökningar och väcka åtal i enskilda fall, men detta påverkar inte den behörige ministerns rätt att begära att åtal väcks och att utfärda bindande kriminalpolitiska riktlinjer, bl.a. i fråga om undersökningar och åtal.

Roll och arbetsuppgifter

Åklagarmyndigheten har flera olika uppgifter. Det rör sig om handläggning och uppföljning i såväl brottmål som tvistemål.

- I brottmål övervakar åklagarmyndighetens jurister (i samhällets intresse) att rättegången fortlöper normalt och enligt rättegångsreglerna. Detta gör de både i samband med handläggningen av själva saken och under förundersökningsprocessen (i den aktuella åtalsavdelningen, nämligen *chambre du conseil/raadkamer* i distriktsdomstolen eller *chambre des mises en accusation/kamer van inbeschuldigingstelling* i appellationsdomstolen. Vid förhandlingen kräver de tillämpning av strafflagen och bevakar samtidigt att nödvändiga åtgärder vidtas för att de straff som utdöms verkställs på lämpligt sätt. Vid brottmålsdomstolen för grövre brott (*Cour d'assises/Hof van Assisen*) företräds åklagarväsendet av appellationsdomstolens allmänna åklagare, som också kan delegera uppgiften till en jurist från en åklagarmyndighet.
- I tvistemål agerar åklagarmyndigheten på eget initiativ i de fall som anges i lagen och dessutom varje gång som allmän ordning och säkerhet kräver ett ingripande. Åklagarmyndigheten ska avge ett yttrande (skriftligt eller muntligt) om ärendet. Åklagarmyndigheten måste få tillfälle att yttra sig i vissa fall som anges i artikel 764.1 i processlagen (*Code judiciaire/Gerechtig Wetboek*). Den kan även be om information i andra mål i avsikt att yttra sig när den så anser lämpligt, och domstolen kan även vända sig till den på eget initiativ (artikel 764.2 i processlagen).

Utöver dessa huvudsakliga uppgifter är åklagarmyndigheten också, inom sitt verksamhetsområde, behörig att på lämpligt sätt följa upp och verkställa kriminalpolitiska beslut och direktiv.

De kriminalpolitiska direktiven utfärdas av justitieministern efter samråd med ett kollegium som består av de fem appellationsdomstolarnas allmänna åklagare (*collège des procureurs généraux/College van procureurs-generaal*).

Kollegiet leds av justitieministern och fattar beslut i syfte att uppnå en så konsekvent utformning och samordning som möjligt av kriminalpolitiken och med målet att åklagarmyndigheterna ska fungera så bra som möjligt.

Kollegiets befogenheter omfattar hela landet och dess beslut är bindande för appellationsdomstolarnas allmänna åklagare och för alla åklagare under deras ledning.

Mer information finns på [åklagarmyndighetens webbplats](#).

Domare

Organisation

Den belgiska staten grundar sig på principen om maktindelning, det vill säga åtskillnaden mellan statens lagstiftande, verkställande och dömande organ. Rättsväsendet är oberoende.

Man skiljer mellan *magistrature assise/zittende magistratuur* (domarkåren) och *magistrature debout/staande magistratuur* (åklagarkåren, se ovan).

Rättsväsendet består av domstolar som meddelar avgöranden i rättsliga mål. De granskar också lagligheten i den verkställande maktens åtgärder.

Underrätternas domare kallas för *juges/rechters*, medan överrätternas domare kallas *conseillers/raadsherren*. Domarkårens uppgift är att tillämpa lagen på den situation och i de ärenden som de föreläggs i tvistemål eller i fråga om personer som har begått brott.

I vissa underrätter finns förutom yrkesdomarna även lekmannadomare. Lekmannadomare finns i följande

domstolar:

- Handelsdomstol: yrkesdomare och lekmannadomare (*juges consulaires/consulaire rechters*).
- Arbetsdomstol: yrkesdomare och lekmannadomare (*juges sociaux/sociale rechters*).
- Distriktsdomstolens avdelning för verkställighet av straff (*tribunal de l'application des peines/strafuitvoeringsrechtbank*): yrkesdomare och lekmannadomare (*assesseurs en application des peines/assessoren in straitvoeringszaken*).

Åklagarmyndigheten har ett särskilt socialt uppdrag inom rättsväsendet, bl.a. civilrättsliga uppgifter på det arbets-, ungdoms- och handelsrättsliga området, utöver att tillse efterlevnaden av straffrättsliga normer.

Förvaltning och stöd

Domstolskollegiet

Domstolarna är en del av rättsväsendet. I en demokratisk rättsstat bidrar de till att lösa eller förebygga konflikter på ett oberoende, opartiskt och fackmässigt sätt, i enlighet med de befogenheter som lagstiftaren tilldelat dem. De följer rättsreglerna och använder tillgängliga resurser för att säkerställa högsta möjliga standard i fråga om kvalitet.

Domstolskollegiet (*Collège des cours et tribunaux/College van de hoven en rechtbanken*) bistår domstolarna i deras huvuduppgifter genom att

- begära nödvändiga resurser på ett öppet, fackmannamässigt och motiverat sätt och säkerställa en optimal användning av dem,
- fungera som domstolsförvaltningens talesperson i förhållande till externa intressenter,
- bistå vid domstolsförvaltningen.

Åklagarmyndighetens kollegium

Jämte appellationsdomstolarnas fem allmänna åklagarna består detta kollegium (*Collège du ministère public/College van het openbaar ministerie*) av den federala åklagaren (*procureur fédéral/federale procureur*), tre rådgivare till den kungliga åklagaren (*Conseil des procureurs du Roi/Raad van procureurs des Konings*) och en rådgivare till auditörerna (*Conseil des auditeurs du travail/Raad van arbeidsauditeurs*). Tillsammans behandlar de frågor som rör åklagarmyndighetens förvaltning.

Ordföranden för de allmänna åklagarnas kollegium är också ordförande för åklagarmyndighetens kollegium. För det första bistår åklagarmyndighetens kollegium med genomförandet av de straffrättsliga principer som fastställts av de allmänna åklagarnas kollegium. För det andra strävar det efter bästa kommunikation, kunskapshantering, datorisering, mätning av arbetsbelastning, arbetsprocesser, statistik och strategiska normer för personalförvaltning inom åklagarmyndigheten. Slutligen ger det förvaltningsstöd till de rättsliga organen, dvs. chefsåklagaren, arbetsdomstolens chefsåklagarmyndighet (*auditorats généraux du travail/arbeitsauditoraten*), de kungliga åklagarna (*parquets du procureur du Roi/parketten van de procureur des Konings*), arbetsdomstolens allmänna åklagarmyndighet (*auditorats du travail/arbeitsauditoraten*) och den federala åklagarmyndigheten (*parquet fédéral/federaal parket*).

För att utföra dessa uppgifter vidtar åklagarmyndighetens kollegium alla nödvändiga åtgärder och kan utfärda bindande rekommendationer och direktiv.

Det sammanträder en gång i veckan. Det samråder regelbundet med justitieministeriet.

Yttranden

Domarkårens och åklagarväsendets rådgivande nämnd

Domar- och åklagarkårens rådgivande nämnd (*Conseil consultatif de la magistrature / Adviesraad van de Magistratuur*) företräder rättsväsendet inför myndigheterna vad gäller domarnas ställning, arbetsvillkor och rättigheter.

Oberoende och federala organ inom rättsväsendet

Högsta rättsrådet

Granskning och yttranden

Högsta rättsrådet (*Conseil supérieur de la Justice/Hoge Raad voor Justitie*) främjar det belgiska rättssystemets funktion genom sin viktiga roll vid val och utnämning av domare och genom externa granskningar av hur systemet fungerar, särskilt genom revisioner, enskilda undersökningar, handläggning av klagomål och yttranden.

Högsta rättsrådet är oberoende av parlamentet, regeringen och rättsväsendet.

Institutet för rättslig utbildning

Utbildning

Institutet för rättslig utbildning (*Institut de formation judiciaire/Instituut voor gerechtelijke Opleiding*) är ett oberoende federalt organ med ansvar för att utarbeta och genomföra en övergripande yrkesutvecklings- och utbildningspolicy för domare och personal inom rättsväsendet. Det bidrar till att kvaliteten upprätthålls.

Advokater

Roll och arbetsuppgifter

Advokater (*avocats/advocaten*) arbetar med frågor som rör lag och rätt. De måste följa etiska regler som garanterar att de är fullständigt oberoende. Dessutom har de tystnadsplikt.

Advokater är utbildade för att kunna verka inom olika rättsområden som ofta överlappar varandra (bolagsrätt, förvaltningsrätt, stadsplaneringsrätt, skatterätt, familjerätt osv.). Under sin yrkesbana kan en advokat specialisera sig på ett eller flera sådana områden där han eller hon är särskilt kunnig.

Advokatens roll är att bistå sina klienter inte bara inför domstol utan också i alla andra situationer där dessa behöver juridiskt stöd, någon som talar för deras sak, hjälp att utforma skrivelser eller till och med moraliskt stöd.

Generellt sett har advokaten således tre uppgifter:

- Advokaten ger råd.
- Advokaten medlar.
- Advokaten försvarar.

Advokaten kan föra talan och företräda sina klienter vid alla domstolar i landet – polisdomstol, fredsdomstol (*justice de paix/vredegerecht*), distriktsdomstol, handelsdomstol, arbetsdomstol, appellationsdomstol, arbetsöverdomstol, brottmålsdomstol för grövre brott eller statsrådet (högsta förvaltningsdomstolen) (*Conseil d'État/Raad van State*) – och i övriga EU-länder.

Dessutom bistår advokater i skilje- eller medlingsförfaranden, vid alternativ tvistlösning och vid alla slags möten och sammankomster.

Advokater kommer inte bara in i bilden i samband med tvister. Genom de råd de ger och de avtal de hjälper till att skriva eller omarbetar, bidrar de ofta till att rättsprocesser kan undvikas.

En advokat kan också hjälpa den som vill hyra eller köpa en fastighet eller starta ett bolag, den som inte längre kan betala sina skulder, den som vill ingå ett avtal med din nya arbetsgivare, den som har drabbats av en olycka eller en våldshandling, den som kallats till domstol eller den som separerar från sin partner.

En advokat för alla:

För personer med låg inkomst finns det lagregler om rättsligt bistånd (*aide juridique/juridische bijstand*, tidigare kallat *pro deo*) och rättshjälp (*assistance judiciaire/rechtsbijstand*).

Rättsligt bistånd innebär att man helt eller delvis utan kostnad kan få hjälp av en advokat. Rättsligt bistånd finns på två nivåer:

- Primärt rättsligt bistånd (*aide juridique de première ligne/eerstelijnsbijstand*) är tillgängligt för alla oavsett inkomst. Det handlar om att advokater under vissa mottagningstider (*permanence/permanentie*) finns tillgängliga för korta konsultationer: en första juridisk rådgivning, en begäran om information osv. Det är nämnderna för rättsligt bistånd (*Commissions d'Aide Juridique/Commissies voor Juridische Bijstand*) som svarar för det primära rättsliga biståndet.
- Sekundärt rättsligt bistånd (*aide juridique de deuxième ligne/tweedelijnsbijstand*) är tillgängligt för personer som uppfyller vissa ekonomiska villkor eller befinner sig i vissa situationer. Det rättsliga biståndet, som är helt eller delvis kostnadsfritt beroende på de individuella förhållandena, gör det möjligt att få en advokat utsedd som kan bistå under ett rättsligt eller administrativt förfarande, ge mer utförliga råd eller till och med hjälpa till i en medling. Det är kontoren för rättsligt bistånd (*Bureaux d'Aide Juridique/Bureaus voor Juridische Bijstand*) som svarar för det sekundära rättsliga biståndet.

Rättshjälp innebär att man helt eller delvis slipper betala kostnaderna för förfarandet – registreringsavgifter (*droit de greffe/griffierechten* eller *droits d'enregistrement/registratierechten*) samt arvoden till exekutionsbiträden (*huissiers de justice/rechtsdeurwaarders*), notarier (*notaires/notarissen*), sakkunniga osv.). Ansökan om rättshjälp ingår man själv eller via sin advokat till kontoret för rättsligt bistånd.

Ansvariga myndigheter

Alla advokater tillhör en advokatsammanslutning (*barreau/balie*). För närvarande finns det 25 advokatsammanslutningar i Belgien.

I advokatsamfundet för landets franskspråkiga och tyskspråkiga delar (*Ordre des barreaux francophones et germanophone/Kammer der französischsprachigen und deutschsprachigen Rechtsanwaltschaften, AVOCATS.BE*) ingår elva franskspråkiga och en tyskspråkig advokatsammanslutning.

Advokatsammanslutningarna i landets nederländskspråkiga delar (13 stycken) ingår i advokatsamfundet *Orde van de Vlaamse Balies* (OVb).

Mer information om advokatycket i Belgien finns på följande webbplatser:

- [Belgiska fransk- och tyskspråkiga advokatsamfundet](#)
- [Nederländskspråkiga advokatsamfundet](#)

Databaserna är kostnadsfria.

Notarier

Notarierna är ämbetsmän som utnämns av Konungen. Deras uppgift är bl.a. att autentisera de handlingar som lämnas till dem. Lagen kräver bland annat att en notarie ska upprätta avtal (officiella handlingar, *actes authentiques/authentieke akten*). Exempelvis måste man vända sig till en notarie vid försäljning av en fastighet. Förutom upprättandet av officiella handlingar kan notarien hjälpa till i arvs- och testamentsfrågor, upprätta privata avtal och ge råd.

Notariernas kompetens omfattar i huvudsak tre områden:

- Fastighetsrätt (försäljning av fastighet, lån osv.).
- Familjerätt (äktenskapsförord, arv och testamenten, skilsmässor osv.).
- Bolagsrätt (bildande av företag osv.).

Det finns en rikstäckande notariekammar (*Chambre nationale des notaires/Nationale Kamer van Notarissen*). Dess huvudsakliga uppgifter är att

- inom ramen för sin behörighet företräda Belgiens notarier gentemot myndigheter,
- utarbeta yrkesetiska regler,
- lämna rekommendationer till notarieavdelningarna för att främja god yrkesdisciplin.

De provinsiella notariekamrarna fungerar som yrkeskårens disciplinnämnder och har huvudsakligen till uppgift att övervaka att de yrkesetiska reglerna följs samt att avgöra tvister inom yrket (bl.a. att handlägga klagomål).

När det gäller klagomål har en [nationell medlingstjänst](http://www.ombudsnotaire.be) också inrättats för notarier (www.ombudsnotaire.be).

Notarierna har slutligen även ett förbund, *Fédération Royale du Notariat Belge (Fednot)/Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat (Fednot)*. Detta är en yrkessammanslutning för notarier som lämnar rättsliga yttranden, råd och rekommendationer om notariekontor, it-lösningar, utbildning och kommunikation med allmänheten. Det finns 1 150 notariekontor i Fednots nätverk, med 1 550 notarier och 8 000 medarbetare.

Mer information finns på [notarieförbundets webbplats](#).

Övriga juristyrken

Exekutionsbiträden

Exekutionsbiträdena är statstjänstemän som bedriver verksamhet som egenföretagare. De har med andra ord en dubbel yrkesidentitet.

De är statstjänstemän i och med att staten har delegerat vissa statliga befogenheter till dem. De kan därför inte vägra att utföra ett uppdrag, utom i de fall de yrkesetiska reglerna eller lagen förbjuder det, som exempelvis vid intressekonflikt eller om begäran är olaglig. De agerar alltså aldrig på eget initiativ utan alltid på begäran av någon som gett dem ett formellt uppdrag. De måste följa olika lagkrav för varje uppdrag som ska utföras. För övrigt får de ta betalt för sina tjänster så att de egna kostnaderna täcks helt eller delvis.

Som utövare av ett fritt yrke ska de agera oberoende och opartiskt. De ställer sitt yrkeskunnande till förfogande för var och en. Det innebär att de varken får lön eller ersättning eller andra förmåner av myndigheterna, utan måste stå för allt själva.

Man kan dela in deras verksamhetsområden i två huvudkategorier. Dels så kallade utomrättsliga uppdrag (*interventions extrajudiciaires/buitengerechtigde tussenkomsten*), som indrivning av obestridda fordringar eller upprättande av protokoll, dels rättsliga uppdrag (*interventions judiciaires/gerechtigde tussenkomsten*), som delgivning eller verkställighet av beslut. Vid utförandet av dessa uppdrag är det ofta exekutionsbiträdets plikt att ge dig information om hur du kan utöva dina rättigheter och att svara på dina frågor om uppdraget. Denna plikt gäller oavsett om du själv har anlitat en exekutionstjänsteman eller om du är föremålet för uppdraget.

I varje domkrets finns en sammanslutning (*chambre/kamer*) för alla exekutionsbiträden i domkretsen. Dess huvuduppgifter är att övervaka att domkretsens exekutionsbiträden följer de yrkesetiska reglerna och de lagar och förordningar som gäller dem, samt att lösa tvister som kan uppstå dem emellan.

Det finns också ett nationellt förbund för exekutionsbiträden (*Chambre nationale des huissiers de justice de Belgique/Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders van België*). Dess huvudsakliga uppgifter är att

- övervaka att medlemmarna utövar yrket i enlighet med yrkesetiska krav,
- försvara medlemmarnas intressen, och
- företräda medlemmarna.

Mer information finns på webbplatsen för [Belgiens nationella förbund för exekutionsbiträden](#).

Övriga

Domarna och åklagarna biträds av olika administrativa och rättsliga medarbetare: registratorer, rättssekreterare, jurister, kanslisters samt administrativ personal.

Vid varje domstolsförhandling biträds domaren av en registrator (*greffier/griffier*). Registratören bereder domarens arbetsuppgifter, t.ex. genom att sammanställa akten inför domstolsförhandlingen. Registratören protokollför domstolsförhandlingen och vakar över att alla handlingar utformas på giltigt sätt. Dessutom utför och samordnar registratorn domstolskansliets (*greffe/griffie*) administrativa arbetsuppgifter. Varje domstol har ett kansli, som leds av en kanslichef (*greffier en chef/hoofdgriffier*). I domstolskansliet arbetar en eller flera registratorer beroende på domstolens storlek. Registratorerna biträds i sin tur av administrativ personal.

Rättssekreterarna (*référéndaires/referendarissen*) är jurister som bistår domarna med att utforma domstolsavgörandena. De hjälper till i handläggningen av målen, under en eller flera domares ansvar och enligt

dessas instruktioner. De läser in sig på målet, studerar de rättsliga problemen och utarbetar förslag till avgöranden.

Åklagarna kan också ta hjälp av andra jurister för den rättsliga förberedelsen av deras mål. Dessa jurister kallas *juristes du parquet/parketjuristen*. De sköter bl.a. juridiska efterforskningar, handhar insamlade uppgifter eller förbereder kallelser/stämningar och inlagor på ett rättsligt plan, under en eller flera åklagares ansvar och enligt deras instruktioner.

Varje åklagarmyndighet har ett kansli som leds en kanslichef. Åklagarmyndighetens kanslisters biträder åklagarna bl.a. i arbetet med dokumentering och efterforskning samt sammanställning av akterna. De à jourför åklagarmyndighetens handlingar och register, tar hand om arkiven osv. Antalet kanslisters vid en åklagarmyndighet beror på dess storlek. Kanslisterna biträds i sin tur av administrativ personal.

Domstolskanslierna och i åklagarmyndigheterna har ett stort antal administrativa medarbetare. Den administrativa personalen sköter akterna för pågående mål och inmatning av uppgifter i databaser. Andra administrativa medarbetare tar hand om post och sortering och sköter receptionen.

Mer information om dessa yrken finns i [detta dokument](#) (378 Kb) .

Organisationer som tillhandahåller gratis juridisk rådgivning

Alla medborgare har rätt till kostnadsfri inledande juridisk rådgivning, som ska tillhandahållas av yrkesjurister. Detta kallas primärt rättsligt bistånd (se ovan), och kan gälla

- praktiska upplysningar,
- juridisk information,
- ett första juridiskt utlåtande, eller
- en hänvisning till en specialiserad organisation.

Det handlar alltså inte om att lösa frågan direkt, utan om att ge en första vägledning. Det finns juristjourer vid domstolarna, rättscentrumen (*maisons de justice/justitieuizen*), vissa kommunala myndigheter (*administrations communales/gemeentelijke diensten*), de flesta socialkontor (*centres publiques d'action sociale/openbare centra voor maatschappelijk welzijn*) och många ideella föreningar med en juridisk avdelning.

Mer information finns i onlinebroschyren om [rättshjälp: bättre tillgång till rättslig prövning](#).

Rättsdatabaser

Mer information finns på den [federala justitiemyndighetens webbplats](#) (justitieministeriet).

■ Senaste uppdatering: 28/07/2022

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.